

Nr 67.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1930/1931 för viss personal inom den civila statsförvaltningen; given Stockholms slott den 31 januari 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Adolf Dahl.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 januari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler departementschefen, statsrådet Dahl, frågan om beredande åt viss personal inom den civila statsförvaltningen av tillfällig löneförbättring under budgetåret 1930/1931 samt anför därvid följande:

Syftet med den tillfälliga löneförbättring, som för år 1919 och därefter beretts befattningshavare vid icke nyreglerade verk, har varit att kompensera den ökning i levnadskostnaderna, som intill tiden för världskrigets
Den tillfälliga löneförbättringens allmänna karaktär.

utbrott, d. v. s. mitten av år 1914, ägt rum från den tid räknat, vars prisnivå varit grundläggande för de därförut verkställda löneregleringarna för respektive verk. Vid de löneregleringar, som under senare åren kommit till stånd, hava däremot lönerna för de personalgrupper, som därav berörts, bestämts med hänsyn till det prisläge, som, under förutsättning att normala förhållanden hade förelegat, skulle hava varit rådande i början av 1920-talet. Härjämte hava för befattningshavare vid såväl nyreglerade som icke nyreglerade verk tillkommit särskilda, av prisstegringen under kristiden föranledda dyrtidstillägg, och för att åstadkomma en utjämning av den olikhet, som till följd av tillämpningen av nyssnämnda skilda principer måste under någon övergångstid uppstå med avseende å lönernas storlek vid nyreglerade och icke nyreglerade verk, i det att vid de förra lönerna hänföra sig till en något högre prisnivå än vid de senare, gäller en viss reduktion av dyrtidstilläggen till befattningshavare med nyreglerade löner.

**Tillfällig
löneförbättring
under
budgetåret
1929/1930.**

I proposition den 15 februari 1929, nr 142, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1929/1930 för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

I särskilda skrivelser nr 244, 277 och 286 anmälde riksdagen sina i anledning av nämnda proposition fattade beslut.

I överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 14 juni 1929 kungörelse (nr 183) angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1929/1930 för viss personal inom den civila statsförvaltningen. Jämlikt denna kungörelse skall tillfällig löneförbättring utgå *dels* vid befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt de vid kungörelsen fogade tabeller I och II, *dels ock* vid befattningar, icke uppförda å ordinarie stat, inom de förvaltningsgrenar, vid vilka tillfällig löneförbättring sålunda medgivits för ordinarie personal. I fråga om bestämmelserna för den tillfälliga löneförbättringen får jag hänvisa till kungörelsen.

**Tillfällig
löneförbättring
under
budgetåret
1930/1931.**

I den till innevarande års riksdag avlåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition, som kunde varda riksdagen förelagd, för beredande av tillfällig löneförbättring under budgetåret 1930/1931 å riksstaten för nämnda budgetår såsom extra förslagsanslag under andra, fjärde, femte samt åttonde, nionde och tionde huvudtitlarna beräkna vissa angivna belopp.

**Personal å
ordinarie
stat.**

Vad angår personal å ordinarie stat, torde, för nästkommande budgetår den tillfälliga löneförbättring, varom nu är fråga, i avseende å såväl omfång som storlek bära i huvudsak bestämmas i enlighet med de för innevarande budgetår meddelade föreskrifterna. Endast följande ändringar torde bära vidtagas.

Under nionde huvudtiteln (punkt 3) av statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t framlagt förslag om lönereglering för lantbruksingenjörerna. Vid bifall härtill skola dessa befattningshavare uteslutas från den tillfälliga löneförbättringen från och med den tidpunkt, då löneregleringen är avsedd att träda i kraft, eller den 1 juli 1930.

I samband med behandlingen av frågan om anslag för genomförande av den från och med den 1 juli 1930 ikraftträdande nya vägorganisationen (sjätte huvudtiteln, sid. 5 ff.) har chefen för kommunikationsdepartementet förutsatt, att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen underlydande distrikts-tjänstemän skola från och med sagda tid överföras till indragningsstat. Ifrågavarande tjänstemän, som för innevarande budgetår uppbära tillfällig löneförbättring enligt den vid förenämnda kungörelse den 14 juni 1929 fogade tabell II, skulle å *indragningsstaten* åtnjuta, distriktschefer envar lön å 3,000 kronor och tillfällig löneförbättring, 750 kronor, samt distriktsingenjörer envar lön å 1,500 kronor och tillfällig löneförbättring, 375 kronor. Härtill skulle komma, förutom dyrtidstillägg enligt de för befattningshavare å indragningsstat gällande grunder, gottgörelse för mistade inkomster av arvoden för statsuppdrag. I överensstämmelse härmed har Kungl. Maj:t ock framlagt förslag i ämnet och har i följd härav i statsverkspropositionen icke beräknats något anslag under *sjätte* huvudtiteln för tillfällig löneförbättring åt dessa befattningshavare. Ifrågasätts kunde, huruvida befattningshavarna borde i fortsättningen uppföras under elfte huvudtiteln i tabellen II. Detta synes mig dock icke erforderligt utan torde det, i likhet med vad numera gäller beträffande befattningshavare å indragningsstat, få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma den tillfälliga löneförbättringen till befattningshavarna ifråga.

I statsverkspropositionen (åttonde huvudtiteln, punkt 145) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att två biträdande ämneslärarinnetjänster vid högre lärarinneseminariet måtte ombildas till övningsskolläroarbefattningar. Vid bifall härtill skulle i fortsättningen några tjänster av förstnämnda kategori icke finnas vid detta seminarium. Vad i nu gällande tabell I under rubrik »Vid högre lärarinneseminariet» nämnes om biträdande ämneslärarinna bör sålunda utgå ur motsvarande tabell för nästkommande budgetår.

I detta sammanhang vill jag ock framhålla, att med hänsyn till vissa å övergångsstat uppförda befattningshavares avgång tillfällig löneförbättring, som för innevarande budgetår beräknats för 8 kokerskor vid fångvårdsstaten, 2 ordinarie ämneslärare vid skeppsgosseskolorna och 6 assistenter vid lantmäteristaten, för nästkommande budgetår torde böra upptagas för allenast 4 kokerskor, 1 ordinarie ämneslärare samt 5 assistenter.

Vidare må erinras, att under tionde huvudtiteln (punkt 9) av innevarande års statsverksproposition föreslagits riksdagen, att navigationsskolorna skola från och med den 1 juli 1930 benämnas »handelsflottans befälsskolor» ävensom att föreståndare vid sådan skola skall erhålla benäm-

ningen »rektor» och ytterligare tre lärare vid skolorna uppföras å ordinarie stat. Till sagda omständigheter torde ock hänsyn böra tagas i detta sammanhang.

*Personal, som
ej är uppförd
å ordinarie
stat.*

I fråga om omfånget och storleken av den tillfälliga löneförbättringen under budgetåret 1930/1931 åt sådan personal inom den civila statsförvaltningen, som ej är uppförd å ordinarie stat, har jag icke att föreslå någon ändring. Jag vill dock erinra, att, enligt vad som föreslagits under nionde huvudtiteln (punkt 64) av statsverkspropositionen, tillfällig löneförbättring åt förståndaren och överassistenterna vid maskin- och redskapsanstalterna vid Ultuna och Alnarp icke skall i fortsättningen utgå från nionde huvudtiteln anslag till tillfällig löneförbättring utan av anslaget till sagda anstalter.

I detta sammanhang bör nämnas, att skolöverstyrelsen upprepat en av styrelsen förut gjord framställning om beredande av tillfällig löneförbättring åt befattningshavare vid statens småskoleseminarium i Hagaström med samma belopp som åt motsvarande befattningshavare å ordinarie stat. Av skäl, min företrädare i ämbetet anförde vid föredragning av den gjorda framställningen (sid. 11 i proposition nr 142 till 1929 års riksdag) finner jag förslaget icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

*Närmare
föreskrifter
rörande till-
fällig löne-
förbättring.*

I fråga om de närmare föreskrifterna rörande den tillfälliga löneförbättringen tillstyrker jag, att samma bestämmelser, som i sådant avseende gälla för innevarande budgetår, skola äga tillämpning jämväl för budgetåret 1930/1931. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de hittills gällande bestämmelserna utfärda föreskrifter rörande den tillfälliga löneförbättringen.

*Kostnads-
beräkning.*

Beträffande kostnaderna för den tillfälliga löneförbättringen för budgetåret 1930/1931 åberopar jag de vid anmälan för Kungl. Maj:t den 3 januari 1930 av för flera huvudtitlar gemensamma frågor omnämnda överslagsberäkningarna. Enligt dessa beräkningar böra de särskilda anslagen under de olika huvudtitlarna för tillfällig löneförbättring för ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare under nämnda budgetår upptagas med följande belopp, nämligen:

Andra huvudtiteln	kronor	1,700
Fjärde	»	10,000
Femte	»	523,000
Åttonde	»	2,000,000
Nionde	»	55,400
Tionde	»	42,000.

Kostnaderna för tillfällig löneförbättring åt befattningshavare vid flottans pensionskassa torde böra, på sätt hittills skett, utgå av de medel, av vilka kassans omkostnader i övrigt bestridas. Vidare torde — i överensstämmelse med vad riksdagens revisorer uttalat i sin berättelse om granskningen av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1928—30 juni 1929 — kostnaden för tillfällig löneförbättring åt den å övergångsstat hos försäkringsinspektionen anställde registratorn böra utgå av de medel, av vilka försäkringsinspektionens kostnader i övrigt bestridas.

Det förslag till tillfällig löneförbättring under budgetåret 1930/1931 för olika grupper av befattningshavare å ordinarie stat, jag nu går att framlägga, har jag låtit sammanfatta i två tabeller (Tabell I och II), vilka torde få såsom bilagor fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

Under åberopande av vad jag i ärendet anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

Departementsschefens
hemställan.

de/s medgiva,

att tillfällig löneförbättring må under budgetåret 1930/1931 utgå vid vissa befattningar å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen enligt förut omförmälda tabeller (Tabell I och II); dock

att beträffande befattningshavare å indragningsstat och å gammal stat med undantag av den i tabell II upptagna, å äldre stat kvarstående auditören vid flottans station i Karlskrona, tillfällig löneförbättring må utgå endast, därest Kungl. Maj:t prövar skäligt tillägga vederbörande sådan förmån, och med belopp, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes;

att vissa befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, vilka icke äro uppförda å ordinarie stat, må under budgetåret 1930/1931 åtnjuta tillfällig löneförbättring enligt vad Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder bestämmer;

de/s till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen för budgetåret 1930/1931 såsom *extra* förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	1,700
» fjärde »	»	10,000
» femte »	»	523,000
» åttonde »	»	2,000,000
» nionde »	»	55,400
» tionde »	»	42,000;

de/s ock förklara, att kostnaderna för ifrågavarande löneförbättring i vad den avser personal, såväl ordinarie som extra, hos försäkringsin-

spektionen och flottans pensionskassa skola utgå av medel, av vilka försäkringsinspektionens och pensionskassans omkostnader i övrigt bestridas.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Olga Gjörloff.

Tabell I
rörande
tillfällig löneförbättring
för vissa grupper av befattningshavare
å ordinarie stat
budgetåret 1930/1931.

	Ortsgrupp			
	Avlöningstillägg ¹ för år räknat			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Vid högre lärarinneseminariet, allmänt läroverk, folkskoleseminarium, tekniskt läroverk och statens blind- undervisningsanstalter.				
Rektor, utom vid förskolan för blinda i Växjö och vid hantverksskolan i Kristinehamn för blinda:				
Manlig	700	800	900	1,000
	475 + 225	525 + 275	600 + 300	700 + 300
Kvinnlig	600	700	800	900
	400 + 200	475 + 225	525 + 275	600 + 300
Lektor, manlig	700	800	900	1,000
	475 + 225	525 + 275	600 + 300	700 + 300
» kvinnlig	600	700	800	900
	400 + 200	475 + 225	525 + 275	600 + 300
Adjunkt samt rektor vid förskolan för blinda i Växjö och vid hantverksskolan i Kristinehamn för blinda:				
Manlig	600	700	800	900
	400 + 200	475 + 225	525 + 275	600 + 300
Kvinnlig, ävensom ämneslärarinna vid allmänt läroverk, som enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter åtnjuter samma avlöning som kvinnlig adjunkt ...	550	650	750	800
	350 + 200	425 + 225	500 + 250	525 + 275
Annan ämneslärarinna vid allmänt läroverk	470	550	650	700
	295 + 175	350 + 200	425 + 225	475 + 225
Vid högre lärarinneseminariet.				
Ämneslärarinna	—	—	—	750
	—	—	—	500 + 250
Övningskollärare, manlig	—	—	—	800
	—	—	—	525 + 275
» kvinnlig	—	—	—	700
	—	—	—	475 + 225
Lärare i teckning, manlig	—	—	—	650
» » » kvinnlig	—	—	—	575
Lärarinna i gymnastik	—	—	—	400
Lärare i musik, manlig	—	—	—	425
» » » kvinnlig	—	—	—	375
Lärarinna i handarbete	—	—	—	500
Vid statens skolköksseminarium och hushållsskola.				
Biträdande föreståndarinna	—	—	—	750
	—	—	—	500 + 250

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

	O r t s g r u p p			
	A v l ö n i n g s t i l l ä g g ¹ f ö r å r r ä k n a t			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Annan lärarinna i hushållsgöromål.....	—	—	—	550
Lärarinna i handarbete	—	—	—	450
Vid de högre allmänna läroverken.				
Teckningslärare, manlig	300	350	400	450
» kvinnlig	270	310	355	400
Gymnastiklärare	420	490	560	625
Musiklärare	300	350	400	450
Vid realskolorna.				
Adjunkt, som överflyttats från kommunal mellanskola till samrealskola utan att äga behörighet till adjunktsbefattning vid allmänt läroverk,.....	600	600	600	600
Ämneslärarinna, som överflyttats från kommunal mellanskola till samrealskola utan att äga behörighet till adjunktsbefattning vid allmänt läroverk,.....	500	500	500	500
Teckningslärare, manlig	200	240	270	300
» kvinnlig	170	200	230	250
Gymnastiklärare, manlig	250	290	330	375
» kvinnlig	210	250	290	325
Musiklärare, manlig.....	170	200	230	250
» kvinnlig	150	175	200	225
Lärarinna i kvinnligt handarbete.....	90	100	110	125
Vid folkskoleseminarierna.				
Övningsskollärare, manlig	530	620	710	800
» kvinnlig	470	550	650	700
	355 + 175	410 + 210	475 + 235	525 + 275
	295 + 175	350 + 200	425 + 225	475 + 225
Lärare i teckning vid dubbelseminarium:				
Manlig	530	620	710	800
Kvinnlig	500	580	660	750
Lärare i teckning vid enkelseminarium:				
Manlig	315	365	415	475
Kvinnlig	280	325	370	425
Lärare i musik, manlig	530	620	710	800
» » » kvinnlig	500	580	660	750

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

	O r t s g r u p p			
	Avlöningstillägg ¹ för år räknat			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Lärare i gymnastik, manlig	530	620	710	800
» » » kvinnlig	500	580	660	750
Lärare i manlig slöjd	485	565	645	725
Lärarinna i kvinnlig slöjd	340	390	440	500
» » » » vid manligt seminariums övningsskola	250	290	330	375
Lärarinna i hushållsgöromål	340	390	440	500
Lärare i trädgårdsskötsel, manlig ... {	400	465	530	600
	275 + 125	300 + 165	330 + 200	400 + 200
» » » » kvinnlig ... {	340	390	440	500
	215 + 125	250 + 140	275 + 165	300 + 200
Vid statens småskoleseminarier i Ha- paranda, Murjek och Lycksele.				
Rector, manlig	—	—	—	800
» kvinnlig	—	—	—	525 + 275
Ämneslärare, manlig	—	—	—	700
» kvinnlig	—	—	—	475 + 225
Ämneslärare, manlig	—	—	—	800
» kvinnlig	—	—	—	525 + 275
Övningsskollärare, kvinnlig	—	—	—	700
Skolköksföreståndarinna i Murjek och Lycksele	—	—	—	475 + 225
	—	—	—	450
	—	—	—	300 + 150
Vid folkskolinspektionen.				
Folkskolinspektör	700	800	900	1,000
	475 + 225	525 + 275	600 + 300	700 + 300
Vid blindundervisningsanstalterna.				
Ämneslärare	530	620	710	800
	355 + 175	410 + 210	475 + 235	525 + 275
Första lärarinna	500	580	660	750
	325 + 175	390 + 190	440 + 220	500 + 250
Lärarinna	470	550	650	700
	295 + 175	350 + 200	425 + 225	475 + 225
Arbetslärare	485	565	645	725
	325 + 160	380 + 185	445 + 200	500 + 225
Handarbetslärarinna	400	465	530	600
Slöjdlärarinna	400	465	530	600

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

	Or t s g r u p p			
	A v l ö n i n g s t i l l ä g g ¹ f ö r å r r ä k n a t			
	A och B	C	D	E, F och G
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Lärlarinna i hushållsgöromål.....	400	465	530	600
Musiklärare	420	490	560	625
»	—	—	—	2 150
Gymnastiklärare	280	325	370	425
Vid skeppsgosseskolorna.				
Rector.....	—	—	800	—
	—	—	525 + 275	—
Vid sjökrigsskolan.				
Lektor.....	—	—	—	1,000
	—	—	—	700 + 300
Vid veterinärinrättningen i Skara.				
Föreståndare, lektor	—	800	—	—
	—	525 + 275	—	—
Vid handelsflottans befälsskolor.				
Rector.....	—	—	1,100	1,200
	—	—	725 + 375	800 + 400
Lärare i Härnösand	—	—	—	1,050
	—	—	—	700 + 350
» å övriga orter	—	—	950	1,100
	—	—	625 + 325	750 + 350

¹ Av de i avlöningstillägget ingående beloppen avser det första beloppet lön och det andra tjänstgöringspenningar.

² Beloppet utgör arvode.

Tabell II
rörande
tillfällig löneförbättring
för vissa grupper av befattningshavare
å ordinarie stat
budgetåret 1930/1931.

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön Kronor	Tjänst- görings- penningar Kronor	Arvode Kronor	Summa Kronor
Andra huvudtiteln.				
Avlöning till å äldre stat kvarstående auditör.				
1 auditör vid flottans station i Karlskrona	600	300	—	900
Fångvårdsstaten.				
Övergångsstat.				
1 kokerska	125	75	—	200
3 kokerskor	375	225	—	600
Fjärde huvudtiteln.				
Skeppsgosseskolorna.				
1 ordinarie ämneslärare	400	200	—	600
7 dito	2,800	1,400	—	4,200
1 extra ordinarie ämneslärare	—	—	450	450
3 dito	—	—	1,350	1,350
Övergångsstat.				
1 ordinarie ämneslärare	400	200	—	600
Femte huvudtiteln.				
Överståthållarämbetet.				
överståthållaren	4,000	—	—	4,000
underståthållaren	2,400	1,200	—	3,600
Landsstaten.				
Fögderiförvaltningarna.				
1 landsfogde	800	400	—	1,200
23 landsfogdar	18,400	9,200	—	27,600
1 häradsskrivare	550	300	—	850
118 dito	64,900	35,400	—	100,300
1 landsfiskal	450	300	—	750
488 landsfiskaler	219,600	146,400	—	366,000
Övergångsstat.				
1 lanträntmästare	500	300	—	800
1 dito	500	300	—	800
1 landsfiskal	450	300	—	750
1 dito	450	300	—	750
Åttonde huvudtiteln.				
Arkivdepån i Visby.				
1 föreståndare	—	—	300	300

	Avlöningstillägg, för år räknat			
	Lön Kronor	Tjänst- görings- penningar Kronor	Arvode Kronor	Summa Kronor
Nionde huvudtiteln.				
Lantbruksinstitutet.				
Alnarp: 1 professor	700	300	—	1,000
8 professorer	5,600	2,400	—	8,000
1 laborator	600	300	—	900
Ultuna: 1 professor	700	300	—	1,000
7 professorer	4,900	2,100	—	7,000
Hingstdepåerna.				
Övergångsstat.				
Strömsholms hingstdepå:				
1 läkare	—	—	175	175
Lantmäteristaten.				
Övergångsstat.				
1 överlantmätare (i Gotlands län)	700	300	—	1,000
1 assistent	550	300	—	850
4 assistenter	2,200	1,200	—	3,400
Tionde huvudtiteln.				
Försäkringsinspektionen.				
Övergångsstat.				
1 registrator	600	300	—	900
Befrämjande i allmänhet av hemslöjden.				
1 instruktör i hemslöjd	500	—	—	500
Elfte huvudtiteln.				
Flottans pensionskassa.				
1 kamrerare	600	300	—	900
1 kassör	600	300	—	900
1 förste revisor	600	300	—	900
1 andre revisor	450	300	—	750
1 assistent	300	200	—	500